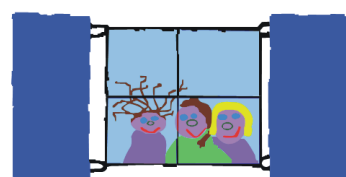

Beleidsplan

Begaafde leerlingen

Inhoudsopgave

1. Bovenschoolse uitgangspunten beleid
2. Doelstelling
3. Doelgroep
4. Screening-signalering
 - 4.1 Screening groep
 - 4.2 Signalering
5. Diagnostiek
6. Leerlingbegeleiding
 - 6.1 Opstellen handelingsplan
 - 6.2 Vervroegde doorstroming
 - 6.3 Compacting en verrijking in groep 1-2
 - 6.4 Compacting in groep 3-8
 - 6.5 Verrijkingsaanbod in groep 3-8
 - 6.6 Randvoorwaarden begeleiding
 - 6.8 Onderpresteren
7. Evaluatie

Bijlagen

1. Bovenschoolse uitgangspunten

De stichting Zicht heeft een duidelijke missie en een heldere visie t.a.v. Passend onderwijs. Deze wordt hieronder beschreven. Vanzelfsprekend gelden de beschreven uitgangspunten en doelstellingen ook voor onze begaafde leerlingen.

Missie

Zicht-Po biedt voor iedere leerling een passend, thuisnabij, integraal en handelingsgericht onderwijsondersteunings- en zorgaanbod.

Visie

Passend onderwijs gaat over aansluiten op de onderwijsbehoeften van leerlingen en hoe dit is georganiseerd en gefinancierd. Dit betreft niet alleen 'de zorgleerlingen', maar alle leerlingen in onze regio. Dit betekent dat goed onderwijs voor alle leerlingen het uitgangspunt is.

1. Passend

- Regulier waar het kan, speciaal waar het moet.
- De gezamenlijke schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een dekkend aanbod waarbij rechtsgelijkheid binnen het hele verband gegarandeerd is.

2. Thuisnabij

- School-wijk-dorp-gemeente-SWV.
- Er is sprake van opschaling als de gewenste ondersteuning niet kan worden geboden.
- De ondersteuning/oplossing gaat zoveel mogelijk naar het kind in plaats van het kind naar de ondersteuning/oplossing.

3. Integraal

- Een kind, een gezin, een plan.
- Hierover worden in het kader van de transitie jeugdzorg, afspraken gemaakt met o.a. de gemeente.
- Het gaat dan om onderwijs-overstijgende ondersteuningsvragen.

4. Handelingsgericht

- Wat heeft dit kind met deze ondersteuningsbehoefte, met deze ouders, met deze leerkracht en met deze klas nodig.

3

De Stichting Zicht PO heeft als uitgangspunt:

- **wat je zelf kunt, doe je zelf**
- **wat beter kan als je het samen doet, doe je samen**
- **wat beter werkt als een ander het doet, laat je door een ander doen.**

Uitwerking uitgangspunten

1. Goede basisondersteuning op iedere basisschool
2. Realiseren van kwalitatief goed onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
3. Ondersteuning die zichtbaar, flexibel is en zo dicht mogelijk bij de werkvloer wordt georganiseerd
4. Ouders worden nauw betrokken
5. Ondersteuning kenmerkt zich door korte lijnen, snelle beschikbaarheid en passend bij de situatie

6. Inrichting van de ondersteuning heeft een directe relatie met de afspraken over basisondersteuning en basiskwaliteit en is gericht op optimale vraagsturing vanuit leerling, leerkracht, schoolniveau
7. Gebruik maken van opgebouwde expertise binnen de basisscholen en het speciaal basisonderwijs en het OPDC van Zicht-PO
8. Een en ander moet passen binnen de kaders van Zicht PO en het SWV 30 08

Doelstellingen

1. Het ondersteunen en faciliteren van goed onderwijs op de scholen.
2. Goede samenwerking met de zorgpartners realiseren (om onderwijs overstijgende ondersteuningsvragen te kunnen beantwoorden).
3. Zorgen voor een dekkend ondersteuningsaanbod voor alle leerlingen.
4. Betrokkenen zelf passend laten arrangeren naar specifieke onderwijsvoorzieningen.
5. Vanuit educatief partnerschap ouders optimale ondersteuning bieden bij het passend arrangeren.
6. Zorgen voor financiële beheersbaarheid en financiële transparantie

Voor ons beleid met betrekking tot de begaafde leerlingen binnen onze stichting betekent dit het volgende:

- Op alle scholen binnen Stichting Zicht is **ondersteuningsdeskundigheid** aanwezig ten aanzien van de begeleiding van begaafde leerlingen.
- Alle scholen binnen Stichting Zicht beschikken over **beleid** ten aanzien van de begeleiding van begaafde leerlingen.
- Alle scholen hebben de **beschikking over het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid** (DHH).

2. Doelstelling school

Doelstelling school

Wij willen dat elk kind zich naar vermogen kan ontwikkelen en kan opgroeien in een multiculturele samenleving. Daarbij gaan wij uit van het eigene van een kind, een gevarieerd aanbod in het lesgeven en de school als veilige werkplaats voor het kind.

Er zijn grote verschillen in begaafdheid, tempo en belangstelling bij kinderen.

Naast zorg voor kinderen die minder snel kunnen meekomen, moet er ook specifieke aandacht zijn voor de meerbegaafde leerling.

Om dit streven vorm te geven heeft onze school de keuze gemaakt om te gaan werken binnen de kaders van dit beleidsplan.

3. Doelgroep

Omschrijving doelgroep

- **Intelligente leerlingen:** beschikken over de leereigenschappen kenmerkend voor kinderen met een intelligentie op begaafd niveau (IQ 115-130).
De persoonskenmerken bij het kind zijn minder optimaal ontwikkeld, waardoor er bij deze leerlingen problemen kunnen zijn in het functioneren.
Bij deze leerlingen zijn naast aanpassingen in het leerstofaanbod ook specifieke begeleidingsbehoeften aan de orde.
- **Begaafde leerlingen:** beschikken over de leereigenschappen kenmerkend voor kinderen met een intelligentie op begaafd niveau (IQ 115-130).
Bij deze leerlingen is er geen sprake van specifieke begeleidingsbehoeften en zijn in principe alleen didactische aanpassingen noodzakelijk.
- **Hoogintelligente leerlingen:** beschikken over de leereigenschappen, die kenmerkend zijn voor kinderen met een intelligentie op hoogbegaafd niveau (IQ >130).
De persoonskenmerken bij het kind zijn minder optimaal ontwikkeld, waardoor er bij deze leerlingen problemen kunnen zijn in het functioneren.
Bij deze leerlingen zijn naast aanpassingen in het leerstofaanbod ook specifieke begeleidingsbehoeften aan de orde.
- **Hoogbegaafde leerlingen:** beschikken over de leereigenschappen kenmerkend voor kinderen met een intelligentie op hoogbegaafd niveau (IQ >130).
Bij deze leerlingen is er geen sprake van specifieke begeleidingsbehoeften en zijn in principe alleen didactische aanpassingen noodzakelijk.

Deze doelgroep wordt in dit beleidsplan samengevat met de naam begaafde leerlingen, waar dit relevant is zullen de afzonderlijke begrippen worden gebruikt.

4. Screening-signalering

Uitgangspunten bovenschools

- Screening en signalering van begaafde leerlingen vindt zo vroeg mogelijk plaats na instroom op de basisschool.
- Bij de screening en signalering wordt gebruik gemaakt van informatie van voorzieningen voor voorschoolse opvang.
- Scholen geven aan welke procedure ze hanteren voor de screening en signalering van begaafde leerlingen.
- Voor de screening en signalering wordt gebruik gemaakt van de quickscan en de module signalering van het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid.

4.1 Screening

Doelstelling screening groep

Het opsporen van leerlingen die in aanmerking komen voor verder onderzoek.

Instrument

Wij hanteren voor de groepsscreening binnen onze school de quickscan van het DHH. Bij de screening in groep 1 wordt ook de informatie van de voorschoolse opvang betrokken.

Doelgroep

De quickscan wordt ingevuld voor alle leerlingen van de groep.

7

Wanneer?

Wij vullen de quickscan op de volgende momenten in:

- Groep 1: 2x per jaar
 - half oktober voor alle leerlingen die op dat moment in groep 1 zitten.
 - half april voor alle leerlingen die op dat moment in groep 1 zitten (inclusief alle instromers).
- Groep 3: na afname Cito LOVS (februari)
- Groep 5: half oktober

Deze momenten worden opgenomen in de toetskalender.

Verantwoordelijkheid

De begaafdheidsspecialist is verantwoordelijk voor de coördinatie van de afname van de quickscan en het vervolgtraject.

4.2 Signalering

Uitgangspunten en doelstelling

Wij vinden het belangrijk om begaafde leerlingen zo vroeg mogelijk te signaleren, de nadruk van de signalering ligt dan ook op groep 1-2. Door leerlingen in een vroegtijdig stadium op te sporen kan er vanaf het begin worden ingespeeld op de mogelijkheden van deze leerlingen en kunnen eventuele problemen zoveel mogelijk voorkomen worden.

Doelstelling van de module signalering is het opsporen van leerlingen die in aanmerking komen voor verder onderzoek.

Instrument

Wij hanteren voor de signalering van begaafde leerlingen binnen onze school de module signalering van het DHH.

De module signalering bestaat uit de volgende onderdelen:

- algemene indruk leerkracht
- algemene indruk ouders
- signaleringslijst leerkracht
- signaleringslijst ouders
- huidige didactische gegevens
- overige bronnen

Notabene: in de module signalering zijn alle onderdelen verplicht.

Toelichting op onderdeel didactische gegevens:

□ Groep 1-2:

De leerkracht maakt een inschatting van het ontwikkelingsniveau van de leerling op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Bij deze inschatting maakt de leerkracht gebruik van de beschikbare informatie vanuit de observatielijsten, de eigen observaties en de Cito-toetsen.

□ Groep 3-8:

De leerkracht noteert de resultaten van de laatst afgenomen toetsen van het leerlingvolgsysteem (LOVS).

- technisch lezen
- spelling
- begrijpend lezen
- rekenen/wiskunde

Notabene: neem een bijlage op waarin wordt aangegeven bij welke scores een I+ of A+ moet worden ingevuld of hoe de leerkracht dit kan opzoeken in het administratieve systeem.

Voor de leerstofgebieden waar geen toetsen voor worden afgenomen, geeft de leerkracht een inschatting van het niveau van de leerling op grond van prestaties van de leerling op de methode gebonden toetsen.

Hierbij wordt de volgende beoordeling gehanteerd:

- I+ of A+ zeer goed
- I of A goed
- II of B bovengemiddeld
- III of C gemiddeld
- IV/V of D/E zwak tot zeer zwak

Doelgroep

De module signalering wordt ingezet:

- na advies quickscan;
- bij een eenzijdig signaal, dat duidt op mogelijke begaafdheid (groep 1-5).

Aanleiding om signaleringsprocedure op te starten

- signaal van ouders of signaal uit intakeprocedure o.a. overdrachtsformulier PSZ / KDV;
- observatie leerkracht van kenmerken van begaafdheid;
- ontwikkelingsvoorsprong of goede didactische resultaten (I/A of I+/A+-scores op meerdere leerstofgebieden);

In de volgende gevallen wordt de module signalering overgeslagen en wordt rechtstreeks overgegaan naar de module diagnostiek:

- bij duidelijk vermoeden begaafdheid
- bij eerdere vervroegde doorstroming
- bij het vermoeden van onderpresteren of bijkomende problematiek

Wanneer?

Voor aanleiding op module signalering op te starten, zie paragraaf doelgroep.

Verantwoordelijkheid

De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het opstarten van de procedure en het verzamelen en verwerken van de gegevens van de quickscan. De interpretatie van de verzamelde gegevens en het besluit over het vervolgtraject gebeurt in overleg met de begaafdheidsspecialist.

Communicatie met ouders

Ouders krijgen een standaardmail (zie bijlage) waarin wordt aangegeven waarom de signalering wordt opgestart, welke gegevens van ouders nodig zijn en welke terugkoppeling er plaatsvindt naar ouders.

De leerkracht heeft eventueel samen met de intern begeleider een gesprek met de ouders over de uitkomsten van de signaleringsprocedure bij die leerlingen die positief uit de signaleringsprocedure komen.

5. Diagnostiek

Uitgangspunten bovenschools

- Scholen geven aan welke procedure ze hanteren voor de interne diagnostiek van begaafde leerlingen.
- Voor de interne diagnostiek wordt gebruik gemaakt van de module diagnostiek van het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH).
- De aanvraag voor externe diagnostiek loopt via het Orthopedagogisch-didactisch Centrum (OPDC).

Doelstelling

Doelstelling van de diagnostiek:

- meer duidelijkheid over de mogelijke begaafdheid van de leerling
- richtlijnen krijgen voor het vervolgtraject
- gegevens verzamelen voor het opstellen van een handelingsplan

Notabene: Het DHH is geen diagnostische test, dus er is geen sprake van een diagnose. Het protocol geeft aan of begaafdheid waarschijnlijk is en is vooral gericht op het geven van richtlijnen voor begeleiding van leerlingen, zowel op didactisch als pedagogisch gebied.

Instrument

Wij hanteren voor de signalering van begaafde leerlingen binnen onze school de module diagnostiek van het DHH.

De module diagnostiek bestaat uit de volgende onderdelen:

- huidige didactische gegevens
- oudervragenlijst
- leerkrachtvragenlijst
- doortoetsen
- leerling-gesprek (groep 1-4) of leerling-vragenlijst (vanaf groep 5)
- overige bronnen

Opmerking: De doortoetsgegevens en de leerling-vragenlijst zijn niet noodzakelijk om conclusies te genereren, maar leveren wel belangrijke gegevens op voor het totaalbeeld.

Toelichting op de doortoetsgegevens:

□ Groep 3-8:

Wij toetsen door op de volgende vakgebieden:

- spelling
- begrijpend lezen
- rekenen/wiskunde

Toelichting:

Doortoetsen vindt plaats met de beschikbare toetsen van het LOVS (liefst zo breed mogelijk doortoetsen), maar in ieder geval op de verplichte onderdelen spelling, begrijpend lezen en rekenen. Bij het doortoetsen wordt begonnen met de eerstvolgende toets volgens het toetsschema en er wordt doorgetoetst zolang de leerling op I of A-niveau scoort.

Wanneer een leerling op I of A-niveau heeft gescoord bij het doortoetsen, maakt hij deze toets niet opnieuw wanneer deze volgens het toetsschema aan de orde is.

Heeft de leerling lager dan I of A-niveau gescoord, dan wordt de toets wel meegedaan op het moment dat de desbetreffende toets aan de orde is.

Belangrijk: Bij de start van het doortoetsen wordt in alle gevallen in ieder geval één keer doorgetoetst, dus ook wanneer op de laatst afgenomen LOVS-toets geen I of A-score is behaald, in verband met het opsporen van onderpresteerders. Daarna geldt de algemene regel dat er niet wordt doorgetoetst wanneer er geen I of A-score is behaald.

□ Groep 1-2:

In groep 1-2 wordt van een aantal ontwikkelingsgebieden gevraagd of er sprake is van een voorsprong.

- 0-6 maanden: er is geen sprake van een voorsprong of de leerling soort goed ten opzichte van leeftijdgenoten;
- 7-12 maanden: er is sprake van een redelijke voorsprong ten opzichte van leeftijdgenoten;
- meer dan 12 maanden: er is sprake van een duidelijke voorsprong, die ook merkbaar is bij het doortoetsen op de toetsen van het LOVS.

Om deze ontwikkelingsvoorsprong te kunnen bepalen maken we gebruik van:

- Taal voor Kleuters (Cito-toets)
- Rekenen voor Kleuters (Cito-toets)
- Eigen observatielijst

Toelichting:

Pas wanneer in de tabel doortoetsen ontwikkelingsniveau sprake is van een voorsprong op alle gebieden van minimaal 6-12 maanden, is het zinvol om door te toetsen met de toetsen van het leerlingvolgsysteem LOVS. U kunt beginnen met de eerstvolgende toets op het niveau van groep 1-2, scoort de leerling op I of A-niveau op het niveau van eind groep 2, dan kunt u doortoetsen met de toetsen van midden groep 3.

Doelgroep

Aanleiding om de module diagnostiek te doorlopen:

- na advies quickscan
- bij een positief advies na de signaleringsprocedure
- bij twijfelgevallen of wanneer de leerkracht toch redenen ziet om verder te gaan
- bij leerlingen waarbij vooraf al een duidelijk signaal aanwezig is van begaafdheid
- bij het advies van het DHH om de signalering over te slaan
- bij het vermoeden van bijkomende problematiek
- bij signalen verderop in schoolloopbaan (groep 6-8)

11

Wanneer?

De diagnostiek kan volgen na de quickscan of de module signalering. Er kan ook rechtstreeks gekozen worden voor de module diagnostiek.

Na de module signalering moet de module diagnostiek binnen 4 weken zijn afgerond.

Verantwoordelijkheid

• opstarten van de diagnostiekfase	groepsleerkracht
• verzamelen van de gegevens	groepsleerkracht
• interpreteren van de gegevens	groepsleerkracht + begaafdheidsspecialist
• besluit over het vervolgtraject	groepsleerkracht + begaafdheidsspecialist
• schrijven van het eindverslag	begaafdheidsspecialist

Communicatie met ouders

Voordat de leerling wordt ingevoerd in de module diagnostiek van het DHH vindt er altijd eerst een gesprek plaats met ouders. Ouders moeten toestemming geven om de module diagnostiek te doorlopen. De leerkracht heeft samen met de intern begeleider een gesprek met de ouders naar aanleiding van de module diagnostiek.

Let op: het verslag Conclusies en grafieken uit het DHH is niet bestemd voor ouders. Ouders krijgen geen verslag. Het verslag is intern bedoeld. Inhoud en uitslag worden alleen mondeling met ouders gecommuniceerd.

Extern onderzoek

In de volgende gevallen kan extern onderzoek wenselijk zijn:

- er is geen eenduidige conclusie mogelijk op grond van de gegevens uit de module diagnostiek van het DHH
- er zijn tegenstrijdige gegevens;
- bij het vermoeden van onderpresteren, leerstoornissen of ernstige gedragsproblematiek na een negatief advies van het DHH.

Procedure aanvraag extern onderzoek

De IB-er stelt een advies op voor aanvraag van een extern onderzoek voor de directie. Deze neemt op basis van dit advies een besluit.

Wanneer het niet mogelijk is om het onderzoek door de school te laten plaatsvinden, dan wordt ouders het advies gegeven om extern onderzoek te laten doen.

De school zal in dat geval de uitkomsten van het externe onderzoek serieus nemen en haar handelen afstemmen op de uitkomsten van het onderzoek.

Adviezen van externe deskundigen worden opgevolgd, voor zover ze niet in strijd zijn met het door de school gevoerde beleid.

6. Leerlingbegeleiding

In dit deel van het beleidsplan wordt aangegeven welke begeleidingsmogelijkheden er op onze school zijn voor begaafde leerlingen.

Basisondersteuning en passend arrangeren

Voor de begaafde leerlingen houdt dit het volgende in:

Basisondersteuning (valt binnen groepsplan eigen school)

- Leerlingen met onderwijsbehoeften op het niveau van de eerste leerlijn
- Leerlingen met ondersteuningsbehoefte, die vallen binnen groepsplan (geldt voor zowel intelligente en hoogintelligente leerlingen)

Licht arrangement (binnen mogelijkheden basisonderwijs)

- Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op niveau tweede leerlijn
- Leerlingen met ondersteuningsbehoefte die individuele begeleiding vraagt (geldt voor zowel intelligente en hoogintelligente leerlingen)

Medium en intensief arrangement (in combinatie met inzet extra voorzieningen)

- Intelligente of hoogintelligente leerlingen met gediagnosticeerde leerstoornissen
- Intelligente of hoogintelligente leerlingen met gediagnosticeerde gedragsproblematiek
- Hoogbegaafde of hoogintelligente leerlingen die ondanks een aanbod volgens de tweede leerlijn en eventueel aanvullende voorzieningen binnen de school nog onvoldoende uitgedaagd worden. Notabene: in de toekomst wordt nog bekeken of er voor deze groep leerlingen eventueel aanvullende voorzieningen noodzakelijk zijn.

13

6.1 Opstellen onderwijsarrangement

Uitgangspunten bovenschols

- De begeleiding van begaafde leerlingen vindt plaats binnen de kaders van passend onderwijs.
- Nadruk van de begeleiding van begaafde leerlingen ligt op de begeleiding binnen de groep en binnen de kaders van het groepsplan.
- Uitgangspunt voor de begeleiding van begaafde leerlingen is het handelingsgericht werken.

Procedure

Nadat de module diagnostiek is afgerond, worden de didactische en pedagogische maatregelen opgenomen in het groepsplan of wordt een individueel arrangement opgesteld. Het arrangement wordt opgesteld door de intern begeleider in overleg met de leerkracht op basis van de handelingsadviezen uit het DHH.

Er wordt een OPP opgesteld voor de 2^e lijnsleerlingen die buiten het groepsplan vallen.

Er wordt dan beredeneerd afgeweken van de leerlijn.

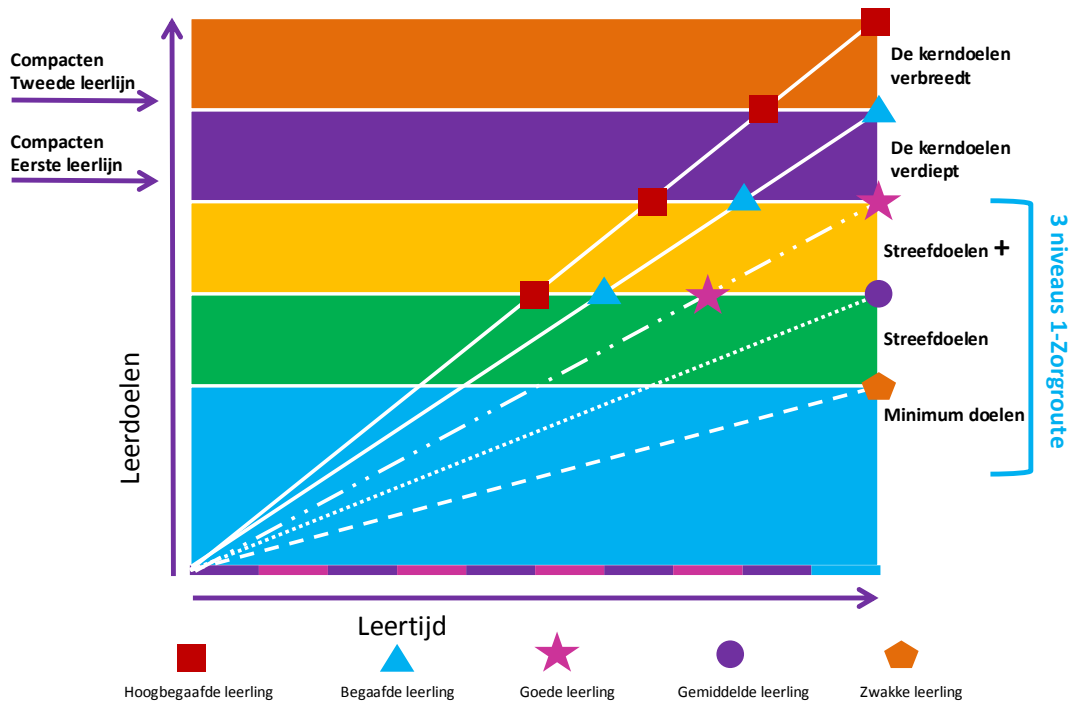
Formulieren

We maken gebruik van de trajectkaarten van het DHH (leertrajectkaart en de begeleidingstrajectkaart).

Organisatie in de groep

Het aanbod voor de begaafde leerling valt binnen de 3 niveaus van de 1-zorg-route. Voor de hoogbegaafde leerling wordt een OPP opgesteld waarin het extra aanbod wordt omschreven.

Hoofdstuk 6, figuur 1. Leerdoelen versus Leertijd: differentiatieniveaus in je groep

© Van Gerven en Hoogenberg-Engbers (2011) lesblok 5 'Didactische behoeften' *Specialist Begaafdheid SE/ZOO*®. Almere/Tilburg: Slim! Educatief/Zicht op Onderwijs.

Communicatie met ouders

Wanneer het om hoogbegaafde leerlingen gaat (2^e lijns) vindt er elke 8 weken een gesprek plaats met ouders, leerkracht en intern begeleider.

6.2 Vervroegde doorstroming

Uitgangspunten bovenschools

- Iedere school binnen Stichting Zicht biedt de mogelijkheid van vervroegde doorstroming.
- Bij een vraag om vervroegde doorstroming moet eerst de module diagnostiek van het DHH zijn doorlopen inclusief het doortoetsen.
- In het kader van een zorgvuldige besluitvorming, wordt bij een besluit over vervroegde doorstroming altijd het adviestraject vervroegde doorstroming uit het DHH doorlopen.

Uitgangspunten school

In principe is vervroegde doorstroming op ieder moment mogelijk, in overleg wordt bekeken welk moment het meest wenselijk is.

Na de fase van diagnostiek wordt voor een aantal leerlingen eerst de adviesprocedure vervroegde doorstroming van het DHH doorlopen.

Notabene: voor leerlingen die de adviesprocedure vervroegde doorstroming wordt doorlopen, moet de volledige diagnostiekfase zijn afgerond, inclusief het doortoetsen.

Criteria voor het doorlopen adviestraject

De adviesprocedure vervroegde doorstroming wordt in alle gevallen doorlopen bij een positief advies van het DHH.

Verder kan het zinvol zijn om de procedure te doorlopen in de volgende gevallen:

- de leerling behoort tot de doelgroep van dit protocol, dit komt naar voren uit de fase van diagnostiek of uit extern onderzoek én
- de leerling heeft een didactische voorsprong van meer dan 6 maanden op meerdere leerstofgebieden:

□ Groep 1-2:

Er moet sprake zijn van een brede ontwikkelingsvoorsprong, dat wil zeggen dat er op alle zes de ontwikkelingsgebieden bij het doortoetsen sprake moet zijn van een voorsprong van minimaal 7-12 maanden (notabene: bij een voorsprong van meer dan 12 maanden wordt de procedure in alle gevallen doorlopen).

□ Groep 3-8:

Er moet sprake zijn van een didactische voorsprong van minimaal 7-12 maanden op de onderdelen spelling, begrijpen lezen en rekenen. (notabene: bij een voorsprong van meer dan 12 maanden wordt de procedure in alle gevallen doorlopen).

Sociaal-emotionele ontwikkeling

De school hanteert de volgende instrumenten om de sociaal-emotionele ontwikkeling in kaart te brengen:

Groep 1-2:

- ZIEN!
- eigen observatielijst

Groep 3-8:

- ZIEN!

Verder kunnen er extra observaties plaatsvinden en kan eventueel extern advies aangevraagd worden.

Besluitvorming

De leerkracht doorloopt samen met de begaafdheidsspecialist het adviestraject vervroegde doorstroming en bespreekt de uitkomst met de intern begeleider. De intern begeleider en de begaafdheidsspecialist bepalen het standpunt van de school in overleg met de leerkracht. Daarna vindt een gesprek plaats met de ouders om een definitieve beslissing omtrent de vervroegde doorstroming te nemen. De directeur heeft uiteindelijk de beslissende stem bij het advies van de school.

Vervolgtraject

Aan de hand van de aandachtspunten die eventueel naar voren zijn gekomen uit het adviestraject vervroegde doorstroming wordt bekeken welke aandachtspunten er zijn bij de voorbereiding op de vervroegde doorstroming.

Wanneer ouders ondanks een positief advies van de school een vervroegde doorstroming niet wenselijk vinden, dan wordt de leerling in principe ingedeeld in de tweede leerlijn.

Mocht er sprake zijn van een grote didactische voorsprong en de school acht een vervroegde doorstroming niet wenselijk, dan kan in overleg met de intern begeleider besloten worden tot een individueel traject voor de leerling.

In principe starten leerlingen die vervroegd zijn doorgestroomd na enkele weken weer met een aangepast programma. Bij twijfel kan in overleg met de intern begeleider bekeken worden of een leerling start in de eerste of de tweede leerlijn. Mocht de leerkracht denken dat een aangepast leerstofaanbod op dat moment nog niet wenselijk is, dan wordt contact opgenomen met de intern begeleider.

6.3 Compacting en verrijking in groep 1-2

Uitgangspunten bovenschools

- Iedere school binnen Stichting Zicht biedt de mogelijkheid van vervroegde doorstroming.
- Bij een vraag om vervroegde doorstroming moet eerst de module diagnostiek van het DHH zijn doorlopen inclusief het doortoetsen.
- In het kader van een zorgvuldige besluitvorming, wordt bij een besluit over vervroegde doorstroming altijd het adviestraject vervroegde doorstroming uit het DHH doorlopen.

Compacting in groep 1-2

We hanteren de uitgangspunten zoals die zijn opgenomen bij de beschrijvende richtlijnen voor compacting in groep 1-2 van het DHH.

De belangrijkste punten zijn:

- Er wordt met de opdrachten en werkjes aangesloten bij het niveau van de leerling.
- Er worden grotere leerstappen genomen, opdrachten met een gelijke inhoud en/of doelstelling worden zoveel mogelijk vermeden;
- Per project wordt bekeken welke opdrachten zinvol zijn voor kinderen uit de doelgroep;
- Bij de methoden die gebruikt worden ter ondersteuning van het onderwijs wordt bekeken welke onderdelen zinvol zijn om mee te laten doen.

Verrijkingsaanbod in groep 1-2

Uitgangspunten verrijkingsonderwijs bij kleuters:

- Vanaf het moment dat duidelijk is dat er sprake is van een ontwikkelingsvoorsprong, wordt gestart met een aanbod van verrijkingsonderwijs;
- Er wordt verrijking aangeboden op zoveel mogelijk verschillende ontwikkelingsgebieden, dus zo breed mogelijk;
- Per project wordt gezocht naar verrijkingmogelijkheden bij de verschillende onderdelen die aan bod komen;
- Er wordt verrijkingmateriaal gezocht die aansluit bij de verschillende manieren van leren die passen bij kinderen in deze leeftijdsfase (spelend leren, handelingsgericht leren, methodisch leren);
- Er wordt aangesloten bij de diverse werkvormen die gehanteerd worden (kringgesprek, werken met ontwikkelingsmateriaal, spelen in hoeken, methodisch materiaal);
- Ontwikkelingslijnen worden uitgebreid (hiervoor worden materialen aangeschaft of aanvullende opdrachten ontwikkeld, die geschikt zijn voor kinderen vanaf groep 3).
- Er wordt ingespeeld op de ontwikkeling op het gebied van lezen en rekenen.

Aan de hand van bovenstaande richtlijnen wordt door de leerkrachten van groep 1-2 een verrijkingmap samengesteld waarin de diverse verrijkingmogelijkheden in groep 1-2 worden beschreven.

Maar het blijkt lastig qua tijd en grootte van de groep om tijd vrij te maken om met zulke kinderen goed aan de slag te gaan. Vooral op procesmatig gebied. Er moet echter wel wat gebeuren. Bijv. het aanschaffen van de slimme kleuterkit. Het is dan wel slim om eerst de kist ter inzage te krijgen en dan te proberen of het iets is. Ook worden leerkrachten bijgeschoold in het begeleiden van slimme kleuters.

Wat er nu gebeurd is het volgende: In de kleine kring tijdens de inloop kan er met die

kinderen gewerkt worden. Alle taken verder zelfstandig en dan worden die kinderen eruit gepikt voor werk op maat.

Bijv. veel op taalgebied met letters, auditief en visueel. Oorden koppelen aan plaatjes.

Liefst ook met rekenen.

Halverwege groep 2 liggen erin de kieskast groep 3 remediërende spullen. Maar de vraag is of dat slim is.

6.4 Compacting in groep 3-8

Uitgangspunten bovenschools

- Scholen werken met leerlijnen voor begaafde leerlingen.
- Scholen hanteren structurele compactingrichtlijnen voor het compacten van de reguliere leerstof.
- Het compacten volgens de eerste leerlijn wordt verwerkt in het groepsplan.
- Scholen geven aan welk arrangement ze hanteren voor de tweede leerlijn.

Uitgangspunten schoolniveau

Wij kiezen als school voor het structureel compacten van de reguliere leerstof.

Dat wil zeggen dat er voor begaafde leerlingen kant-en-klare leerlijnen beschikbaar zijn, die een selectie maken uit de reguliere leerstof, waarbij rekening wordt gehouden met de leereigenschappen van begaafde leerlingen.

Leerlingen worden ingedeeld in een leerlijn en daarmee ligt vast wat ze meedoen van de reguliere leerstof.

Doelstelling compacting

Het compacten van de reguliere leerstof heeft als doel:

- leerstof in de reguliere methoden afstemmen op de leerbehoeften van begaafde leerlingen.
- voorkomen van demotivatie en onderpresteren.
- tijd vrijmaken voor het werken aan verrijkingsstof (waarbij een beroep wordt gedaan op de specifieke leereigenschappen).
- hanteren van vaste richtlijnen geeft structuur en houvast aan leerkracht en leerling.

Procedure

Compacting vindt plaats aan de hand van de compactingrichtlijnen van het DHH.

Wij compacten op de volgende vakgebieden:

- Lezen
- Begrijpend lezen
- Taal
- Rekenen
- Zaakvakken

De leerkracht geeft op de weektaak van de leerling aan wat de leerling mee moet doen van de reguliere methode.

Verantwoordelijkheid

De leerkracht is verantwoordelijk voor het compacten van de leerstof.

6.5 Verrijkingsaanbod groep 3-8

Uitgangspunten bovenschools

- Scholen werken met leerlijnen voor begaafde leerlingen.
- Scholen beschikken over een basisorthotheek met verrijkingmateriaal voor begaafde leerlingen.
- Het verrijkingsaanbod voor de eerste leerlijn wordt verwerkt in het groepsplan.
- Scholen geven aan welke arrangementen er mogelijk zijn voor de tweede leerlijn.

Uitgangspunten schoolniveau

In de tijd die vrijkomt door compacting wordt verrijkingstof aangeboden.

Er wordt in principe niet vooruit gewerkt met de leerstof, tenzij anders is afgesproken in het handelingsplan.

Wij kiezen als school voor een schoolbrede invulling van het verrijkingsaanbod. Dat wil zeggen dat we voor de invulling van het structurele gedeelte van de weektaak op het gebied van de reguliere vakgebieden zoveel mogelijk kiezen voor vaste materialen voor leerlingen in de eerste en tweede leerlijn. Een overzicht van deze materialen is opgenomen in **bijlage –**

Doelstelling verrijkingsaanbod

- leerling wordt aangesproken op zijn leereigenschappen (zie bijlage 1).
- aanleren van werk- en leerstrategieën (begaafde leerlingen ontwikkelen vaak pas werk- en leerstrategieën wanneer er leerstof op niveau wordt aangeboden).
- 'leren leren'.
- leerlingen in contact brengen met ontwikkelingsgelijken.
- stimuleren en aanzetten tot creatief denken.

Basisorthotheek

De materialen die kunnen worden ingezet voor hoogbegaafde leerlingen zijn te vinden in de in de orthotheek. Voor een overzicht van het materiaal dat op onze school kan worden ingezet als verrijkingmateriaal, zie **bijlage 3--**

Extra verrijkingmogelijkheden

[Geef aan welke extra verrijkingmogelijkheden er zijn binnen uw school.]

Plusklas Commanderij College in groep 7 & 8

6.6 Randvoorwaarden begeleiding

Uitgangspunten bovenschools

- Elke school binnen Stichting Zicht beschikt over een coördinator voor de begeleiding van begaafde leerlingen (deze functie is opgenomen in het taakbeleid van de school).
- Het werken aan verrijkingsopdrachten wordt op dezelfde manier begeleid en beoordeeld als het werken volgens de reguliere methoden.
- Scholen waarborgen een doorgaande lijn in de begeleiding van begaafde leerlingen.

Planning leerstof

Groep 1-2:

De planning van de verrijkingsstof wordt apart weergegeven op het takenbord zodat de betreffende leerling(en) met een gekleurde wasknijper kunnen aangeven wanneer hun werkje klaar is.

Groep 3-8:

De planning van de verrijkingsstof wordt apart weergegeven in de weektaak voor de betreffende leerling(en).

Begeleiding leerling

- De leerkracht zorgt voor de voorbereiding van het verrijkingswerk
- De leerkracht plant een korte instructie van het verrijkingswerk; evt. helpt een andere begaafde leerling bij de instructie. Bij nieuwe materiaal geeft de leerkracht altijd zelf instructie.
- De leerkracht plant de begeleiding van het verrijkingswerk in zijn/haar dagplanning; evt. helpt een andere begaafde leerling bij de begeleiding
- De leerkracht kijkt minimaal 1 opdracht zelf na en geeft daar feedback op
- **KIJKEN NAAR SOC> EMO ontw en begeleiding?**

21

Beoordeling verrijkingswerk

Uitgangspunt hierbij is dat het vooral bij verrijkingswerk erg belangrijk is om het leerproces van de leerling te bewaken en dat verrijkingsmateriaal zich minder goed leent om het door de leerling zelf na te laten kijken, gezien de aard van het materiaal.

Bij het beoordelen van verrijkingsopdrachten kan gelet worden op de volgende aspecten:

- Hoe was de inzet van de leerling?
- Kan de leerling op een zelfstandige manier omgaan met de opdrachten?
- Is de leerling in staat om zelf tot oplossingsstrategieën te komen?
- Is de leerling in staat om samen met anderen tot een oplossing te komen (indien van toepassing)?
- Is het werk binnen de gestelde tijd afgemaakt?
- Voldoet het eindresultaat aan de verwachtingen?
- Pakt de leerling eventuele aanwijzingen van de leerkracht goed op?
- Is de leerling in staat tot zelfreflectie?

Vermelding op rapport

Op het rapport wordt naast een beoordeling voor de reguliere leerstof ook een beoordeling gegeven voor het verrijkingsmateriaal waar de leerling aan gewerkt heeft.

Registratie

Bij de overgang naar een volgende groep wordt bij de overdracht een registratieformulier ingevuld waarop wordt aangegeven aan welke verrijkingstof de leerling gewerkt heeft.

Coördinatie

De coördinatie van de zorg voor hoogbegaafde leerlingen ligt bij de intern begeleider. Er is een duidelijke taakverdeling tussen de intern begeleider en de begaafdheidsspecialist. De specialist is altijd aanspreekpunt voor het team.

Verslaglegging

De verslaglegging van de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsarrangementen of begeleidingsbehoeften wordt vastgelegd in:

- Groepsplan (dagelijkse begeleiding)
- DHH – trajectkaarten (pedagogische aanpak)
- OPP – bij langdurige trajecten

6.7 Pedagogische begeleiding

Uitgangspunten bovenschools

- Begeleiding van begaafde leerling vraagt specifieke deskundigheid van leerkrachten en specifieke leerkrachtcompetenties.
- Scholen hebben naast de didactische begeleiding van begaafde leerlingen oog voor de begeleiding van begaafde leerlingen die problemen hebben in hun functioneren.

Uitgangspunten schoolniveau

Naast de didactische aanpassingen zijn er begaafde leerlingen die ook behoefte hebben aan begeleiding van de leerkracht, omdat ze problemen hebben in hun functioneren die maken dat ze niet optimaal kunnen profiteren van hun mogelijkheden. Het gaat hier niet om gediagnosticeerde problematiek, zoals gedragsproblematiek of leerstoornissen. Wanneer er sprake is van gediagnosticeerde problematiek wordt, eventueel in overleg met een externe deskundige, een individueel handelingsplan opgesteld.

Aandachtspunten diagnostiek

Bij het vermoeden van begaafdheid en bijkomende problematiek wordt geadviseerd rechtstreeks naar de module diagnostiek te gaan. Via de vragenlijst die door ouders en leerkracht is ingevuld in de diagnostiekfase kan bekeken worden op welke gebieden zich eventueel problemen voordoen. Mocht er onvoldoende duidelijkheid zijn over de aard van de problematiek, dan is verder onderzoek wenselijk.

Aandachtspunten begeleiding

Voor de begeleiding van leerlingen kunt u gebruik maken van:

- handelingssuggesties DHH (module leerlingbegeleiding)
- educatieve behoeften DHH (module leerlingbegeleiding)
- interne middelen (literatuur, tijdschriften)

Mocht er na enige tijd geen verbetering optreden in het functioneren van de leerling, dan is het wenselijk om een extern deskundige te raadplegen.

6.8 Onderpresteerders

Definitie

Men spreekt van onderpresteren wanneer de prestaties van een leerling afwijken van de prestaties die verwacht mogen worden op grond van zijn cognitieve capaciteiten, mits er geen sprake is van een leer- en of gedragsprobleem.

Aandachtspunten signalering en diagnostiek

Signalen DHH die duiden op onderpresteren:

- groot verschil tussen leereigenschappen en persoonskenmerken
- didactische voorsprong ondanks matige resultaten op huidig niveau
- conclusie bij factor onderpresteren

Bij leerlingen waarvan het vermoeden bestaat dat ze onderpresteren wordt de signalering overgeslagen en wordt direct de module diagnostiek uit het DHH doorlopen.

Mocht er daarna nog onvoldoende duidelijkheid zijn over de begaafdheid van de leerling, dan is extern onderzoek wenselijk.

Aandachtspunten ten aanzien van de begeleiding

Bij leerlingen die onderpresteren is het belangrijk om ze ondanks hun huidige prestaties, in te delen in een leerlijn. Daarnaast is de pedagogische begeleiding van deze leerlingen essentieel om een gedragsverandering teweeg te brengen.

Bij de begeleiding van problemen in het functioneren wordt gebruik gemaakt van:

- pedagogische handelingssuggesties voor het omgaan met onderpresteren
 - eisen stellen aan hoeveelheid werk
 - eisen stellen aan kwaliteit werk
 - aandacht voor motivatie
 - aandacht voor werk- en leerstrategieën
- educatieve behoeften (module leerlingbegeleiding DHH)

7. Evaluatie

Uitgangspunten bovenschools

Scholen geven aan hoe ze omgaan met de evaluatie van:

- de zorg voor individuele leerlingen (met team-leerling-ouders)
- de zorg voor begaafde leerlingen binnen de school

Evaluatie individuele zorg op schoolniveau

Het bespreken van zorgleerlingen kan plaatsvinden tijdens:

- de groepsbespreking met de IB-er
- de bouwvergadering ('wat speelt er in je groep')

Ouders

Korte termijn

Wanneer een handelingsplan is opgesteld wordt dit ondertekend door de ouders/verzorgers. Na 6-8 weken vindt er een evaluatiegesprek plaats met de ouders en wordt er een nieuw handelingsplan opgesteld. Bij de voorbereiding van dit gesprek kan het evaluatieformulier korte termijn ouders uit het DHH worden gebruikt. Dit formulier kan tevens worden gebruikt om een verslag van het oudergesprek te maken.

Wanneer een handelingsplan naar tevredenheid loopt en er geen grote aanpassingen meer nodig zijn, wordt de evaluatie gekoppeld aan de rapportgesprekken (2x per jaar).

Langere termijn

Op langere termijn (na 4-6 maanden) kan er eventueel voor gekozen worden om de vragenlijsten uit de diagnostiekfase nog eens opnieuw in te vullen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de vragenlijsten die zijn opgenomen in module 4 (evaluatie lange termijn met ouders). Op deze manier kan bekeken worden of het handelingsplan ook geleid heeft tot een ander beeld bij ouders en leerkracht.

Leerling

Korte termijn

Het is belangrijk om regelmatig even kort te evalueren met de leerling, zodat de leerkracht zicht houdt op het leerproces van de leerling. De leerkracht kan zelf bepalen hoe hij dit wil vormgeven, hierbij kan gebruik worden gemaakt van de suggesties voor evaluatie op korte termijn met de leerling van het DHH.

Langere termijn

Vanaf groep 5 laat de leerkracht 1x per jaar voorafgaand aan het eerste of tweede rapportgesprek de leerling de leerling-vragenlijst invullen die deel uitmaakt van module 4 van het DHH. Bij leerlingen van groep 1 t/m 4 voert de leerkracht een gesprek met de leerling.

Ook is het mogelijk de leerling-vragenlijst uit de module diagnostiek opnieuw door de leerling in te laten vullen in module 4 (evaluatie lange termijn leerling) en de resultaten te vergelijken met de eerdere afname.

Evaluatie zorg op schoolniveau

Aan het einde van het schooljaar wordt o.l.v. de begaafdheidsspecialist het beleid van het afgelopen schooljaar geëvalueerd: is het gevoerde beleid passend of moet dit aangepast worden? Dit kan gedaan worden door te kijken naar de trajecten van enkele begaafde leerlingen.

Bijlage 1: de ouderbrief

Bijlage 2: ...

Bijlage 3: extra verrijkingsmaterialen

Rekenen:

Rekentijsers, Denkwerk, Super denkwerk, Bolleboos verrijking 6-8, Bolleboos onderzoek, Bolleboos mozaïeken 1-5, Bolleboos een reis om de wereld in 80 dagen 7-8, Routeboekjes Pluspunt, Kien

Taal/spelling:

Cryptologisch 7-8

Slimme taal 3-8

Werkgidsen mijn eigen wereld 4-8

En overal dieren 6-8

Engels:

Sterrenwerk

Italiaans:

sterrenkwartet

Leergids 3-4

Spellen:

Hide and seek pirates + Safari, Flicflac rekenen, Nikitin 2 en 3, Gigo 7332, Rush hour deluxe, Atlantis, Cannibal Monsters,

Wat zouden we willen?

Levelwerk in alle groepen

Slimme kleuters kist

Topklassers Frans, cultuur, wetenschap, wiskunde

Breinkrakers

Sikkepit, Zo opgelost, Calcudoku's, Geen probleem, Kangoeroe, Magische vierkanten, leeskrakers, Kunstenaars,

Blits studievaardigheden